

Print 1

GOEDE EN SLECHTE TIJDEN

IN HET STUDENTENHUIS

*
ELF MANNEN, ÉÉN BABE

*
Dag basisbeurs, hallo lening!

ambities worden ondernemingen

Ondernemen? Starterslift!

Studeer of werk je bij Avans Hogeschool en wil je graag een eigen bedrijf beginnen? Kom dan eens praten en ontdek waarmee wij jou kunnen helpen!

Coos Salomons
AKV|St. Joost
coos.salomons@starterslift.nl
06 543 555 34
Kamer 61.405
Lovensdijkstraat 61, Breda

Berry Timmers
**Academie voor Ondernemers-
schap, Marketing en Innovatie**
berry.timmers@starterslift.nl
06 128 552 33
Onderwijsboulevard 215
's-Hertogenbosch

Berry Timmers
**Academie voor Marketing
en Business Management**
berry.timmers@starterslift.nl
06 128 552 33
Kamer HG204J
Hogeschoollaan 1, Breda

meer info

www.starterslift.nl

Provincie Noord-Brabant

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

Europese Unie
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Stichting Starterslift wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de provincie Noord-Brabant, het Ministerie van Economische Zaken Landbouw en Innovatie, en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, in het kader van OP-Zuid.

NATUUR IN NEDERLAND

KOMT
DAT
ZIEN

Natuurmonumenten

Steun ons
in de strijd
tegen littekens!

geef op
20.21.22

www.brandwondenstichting.nl

Je blijft
niet zappen

als je buiten
lol kunt
trappen

JANTJE
BETON

Haal het kind naar buiten!

KOOP EN VERKOOP UW
TWEDEHANDS BOEKEN

MEER DAN
ZES
MILJOEN
TWEDEHANDS
BOEKEN

Boekwinkeltjes.nl
koop en verkoop uw tweedehands boeken

"ik ben blij
dat mijn knuffel
bij mij in
het ziekenhuis
mag slapen.
maar het is
nog fijner dat
papa en mama
bij mij
in de buurt
kunnen zijn."

Word ook donateur van het
Ronald McDonald Kinderfonds.
Voor 5 euro per maand brengt
u zieke kinderen en hun papa
en mama dicht bij elkaar.

www.kinderfonds.nl

VOORWOORD De badkamer schoonhouden, koken, de was doen, stofzuigen, de toiletrand poetsen. Waarom zou je als student in hemelsnaam op kamers gaan als je moeder thuis alles voor je doet? Zeker als huisgenoten je kaas uit de koelkast pakken, vuile kleren laten rondslingeren en al het toiletpapier opmaken zonder aan te vullen. Over het gedeelde lief en leed in studentenhuizen gaat het grote achtergrondverhaal in dit eerste nummer van Punt van het nieuwe studiejaar.

Mocht je na het lezen overwegen op kamers te gaan, of sowieso altijd krap bij kas zitten, dan moet je zeker de verschillende tips over de studiebeurs en het leenstelsel lezen. Twee studenten Human Resource Management kregen 500 euro voor hun scriptie. Zij hebben namelijk gebruik gemaakt van een vernieuwende manier van onderzoek: action research. Wat dat inhoudt, en een antwoord op de hamvraag of er verschil is tussen het leven met studenten en het leven met varkens, vind je ook in het magazine dat nu voor je neus ligt. Veel leesplezier! Kijk ook op punt.avans.nl voor de laatste nieuwtjes, interviews en columns.

Arold Roestenburg,
Hoofdredacteur Punt
aa.roestenburg@avans.nl

06 16

06 **COMMENTAAR**
Verengelsing onderwijs zet door

08 **PROJECT**
HRM-studenten kiezen voor action research

14 **RONDVRAAG**
Horloges verbieden bij tentamens is onzin

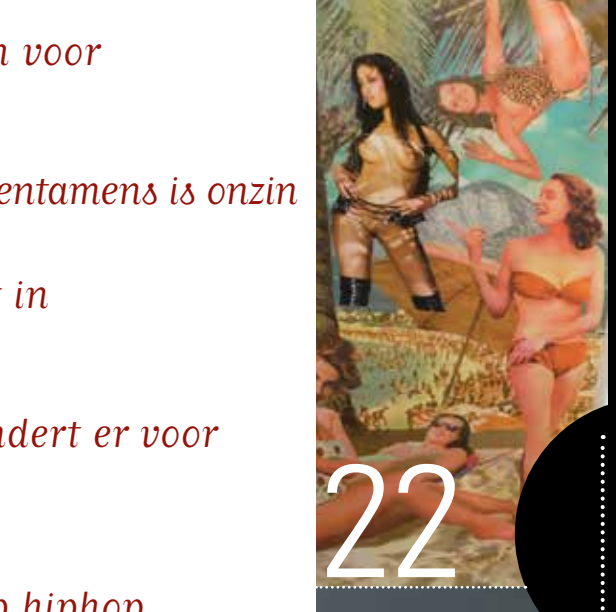
20 **ACHTERGROND**
Lex Cornelissen belegt in indexfondsen

26 **ACHTERGROND**
Leenstelsel: wat verandert er voor studenten?

29 **SPORT**
Meedoen aan het wereldkampioenschap hiphop

26 20

22

INHOUD

COLOFON

Punt is een uitgave van Avans Hogeschool en wordt gratis aan studenten en medewerkers ter beschikking gesteld. Het blad verschijnt maandelijks met uitzondering van de hogeschoolvakanties. De redactie werkt volgens beginselen van onafhankelijke journalistiek, zoals vastgelegd in het redactiestatuut. De redactie wordt terzijde gestaan door een Raad van Advies, die toeziet op de naleving van het redactiestatuut, en fungeert als klachteninstantie.

Hoofdredacteur:
Arold Roestenburg, 088-5257906,
aa.roestenburg@avans.nl
Eindredacteur:
Suzanne Wolters, 088-5258882,
sm.wolters@avans.nl
Deelredactie Breda:
Lotte Gerritse, 088-5256679,
lw.gerritse@avans.nl
Rowena den Ridder, 088-5259306,
rmha.denridder@avans.nl
Deelredactie Den Bosch/Tilburg:

Sanne La Grouw, 088-5256038,
s.lagrouw@avans.nl
Sjuul Nelissen, 088-5256719,
s.nelissen@avans.nl
Raad van Advies: Erik Blokland, Hans de Brouwer, Mark Hasperhoven, Hans Pekaar.
Redactie-adres: Hogeschoollaan 1 Breda, kamer HA008/Onderwijsboulevard 215 's-Hertogenbosch, kamer OE002.
Postadres: Postbus 90116, 4800 RA Breda / Postbus 732, 5201 AS 's-Hertogenbosch.
E-mail: punt@avans.nl.

Advertenties: Bureau van Vliet, 023-5714745, zandvoort@bureauvanvliet.com.
Landelijke nieuwsdienst: HOP.
Layout: Sena Ontwerpers, info@senaontwerpers.nl.
Fotografie: Beeldveld/Wilfried Scholtes, / Beeldhouwers.
Aan dit nummer werkten verder mee: Kim Bell, Anna van Dooren.
Druk: De Bondt grafimedia communicatie bv.
Cover: Beeldveld/Wilfried Scholtes.

FEESTJE

PUBQUIZ

Is jouw klas de slimste van Avans? Op donderdag 24 september is er een echte pubquiz in het Grand Café aan de Hogeschoollaan in Breda. Van 15.00 tot 18.00 uur kun je in groepjes van vijf of zes personen je algemene kennis testen. Voor elke deelnemer zijn er twee gratis consumpties. Ga jij voor de eeuwige roem?

POLL

Wat vind jij van het idee om in een huis met criminelen, vluchtelingen of ouderen te wonen?

- 79%** > Vreselijk. Ik zou het niet durven
- 15%** > Lijkt me leerzaam. Zo kan ik me ook inzetten voor de maatschappij
- 6%** > Leuk. Zo kom ik ook met andere mensen in contact

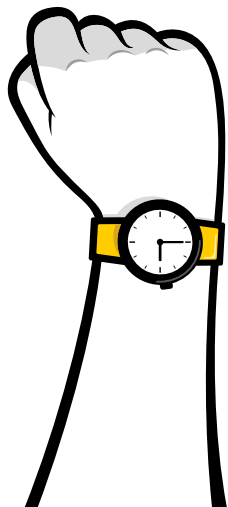
HBO INTRO FESTIVAL DEN BOSCH

Ruim 2.750 Bossche studenten kwamen af op het HBO Intro Festival in Den Bosch. Opvallend dit jaar was dat vóór 19.00 uur al zo'n 1.500 feestgangers binnen waren. Een teken dat de organisatie er goed aan heeft gedaan om een happy hour te introduceren (van 17.00 uur tot 19.00 uur waren de muntjes 0,50 euro goedkoper). Met een flink aantal dj's en bands op het podium gingen de voetjes van de vloer en was het HBO Intro van 2015 een zeer geslaagde editie.

> XTC POPULAIR ONDER HOOGOPGELEIDEN

Hoger opgeleiden experimenteren vaker met drugs. 32 procent van de hoogopgeleiden heeft wel eens iets gebruikt, tegenover 17 procent van de laagopgeleiden. Vooral XTC is populair. 4,7% van de hoogopgeleiden stak deze maand nog een joint op.

TOP5

MEEST GELEZEN OP DE WEBSITE

1. Avans verbiedt horloge tijdens tentamens
2. Op introkamp? Dit mag je niet vergeten!
3. Dit gebeurde er in je vakantie op Avans
4. Hbo Intro Den Bosch: een echt festivalgevoel
5. Bredase student vindt verborgen camera onder wastafel

LEUKSTE FACEBOOK BERICHT

NIEUWTJE

Het aantal eerstejaarsstudenten dat dit jaar start aan de Pabo in Breda is gedaald met 30 procent. Dat zou komen door de hoge werkloosheid onder net-afgestudeerden.

COLUMN EVA-LISA

Eerstehulp terrassen

'Terrasje pakken?'. Ik lees het berichtje op mijn telefoon om 14.17 uur. Een inmiddels legitieme terrastijd. Maar niet ideaal. Om 14 uur is er nog genoeg te doen: winkels zijn open en pogingen om het langer dan 15 minuten op hardloopschoenen uit te houden worden beloond met priemende jaloerse blikken. Voor de echte *diehard* vakantiegan-ger is 14.17 uur zelfs een tijd waarop die als een feniks nog uit zijn as moet herrijzen na de laatste tequila of sambuca die de nacht ervoor toch echt de hamerslag gaf.

Voor mij was het gisteren geen wilde stap-avond. Maar ik twijfel: ik ga liever 's avonds met mijn vrienden *shinen* op het terras.

's Avonds slaapt de stad. Wij studenten, rebel-len die we zijn, kunnen dan ons semi-inten-tioneel kattenkwaad uithalen. Dan hebben we het over het overtreden van de nostal-gische avondklok, onze kuisheidsgordel op het nachtkastje laten liggen en de kilootjes de we er om 14.17 uur af hebben gesport er achteloos weer bijtanken.

Nou zijn we niet allemaal '*party-hardy*' studenten. Maar ook voor onze burger-lijke varianten hebben terrassetjes in de late uurtjes onmiskenbare voordelen. Dames in zomerjurkjes hebben niet langer last van de knipoogjes van 60-plussers. Die zitten al lang thuis voor de buis. Heren, de oudste gent-lemen-truc in het boekje is nu rechtsgeldig: een meisje een drankje aanbieden. Om 14.17 uur is dat een riskante onderneming. Tijd voor alcohol? Of geeft dit verkeerde intenties weer?

Wat is dan de ideale terrastijd? Als je met de juiste entourage bent en op de *place to be* kun je zelfs om 14.17 uur. Als kers op de taart: de trendy gin-tonic. Op die voorwaarden een prima invulling van een zonnige middag. Arme hardlopers. 'Ik kom er zo aan.'

Eva-Lisa Janssen is derdejaarsstudent Communicatie in Breda

Verengelsing onderwijs zet door SPAANS- EN DUITSTALIGEN HEBBEN EEN STREEPJE VOOR

TEKST **AROLD ROESTENBURG** ILLUSTRATIE **ANNA VAN DOOREN**

De internationalisering van het hoger onderwijs lijkt gepaard te gaan met verengelsing. Ook Avans vindt het belangrijk dat alle afgestudeerden minimaal redelijk Engels kunnen spreken en schrijven. Sommige opleidingen gaan daar nog verder in en bieden zelfs Engeltalige vakcolleges aan. Natuurlijk is het goed dat studenten naast Nederlands een tweede vreemde taal kennen. Toch is het jammer dat alle Nederlandse hbo's zich blind lijken te staren op Engels. Er zou meer aandacht mogen zijn voor bijvoorbeeld Spaans en Duits. Spaans omdat de Zuid-Amerikaanse economie steeds interessanter wordt voor Nederlandse bedrijven. Duits omdat het de grootste economische partner is van Nederland. De kans dat je als werknemer van een Nederlands bedrijf te maken krijgt met Duitse werkrela-

ties is zeer groot. Dan is het makkelijk als je ook die taal enigszins beheerst.

Het zou de hogeschool sieren als ze in het kader van de Ambitie 2020 en de internationalisering van het onderwijs, meer studenten de gelegenheid biedt om naast Engels een tweede vreemde taal te leren. Kan dat niet binnen het opleidingscurriculum, dan misschien als extra buitenschoolse activiteit. Daarmee heeft de hogeschool al geëxperimenteerd in het meerjarenbeleidsplan 2011-2014, en het zou goed zijn dat experiment langzaam op grotere schaal uit te bouwen. Afgestudeerden die naast Engels nog een tweede vreemde taal spreken, maken pas echt het verschil op de drukke (internationale) arbeidsmarkt. ●

WAAROM is de basisbeurs afgeschaft?

WAAROM

De basisbeurs is wegbezuinigd om extra geld in het hoger onderwijs te kunnen steken. Om het onderwijs kleinschaliger te maken moeten er veel docenten bij komen, zo'n 2.500 in het hbo. Ook wil minister Bussemaker meer contacturen tussen docenten en studenten. Het onderwijs moet intensiever en uitdagender worden, en op zowel hogescholen als universiteiten moeten onderwijs en onderzoek meer met elkaar verweven raken.

Bussemaker heeft het in de aanloop naar het leenstelsel steeds over een miljard euro gehad. Dat lijkt een wel heel rooskleurige berekening. Andere berekeningen komen op 620 miljoen uit en dat komt pas over tien jaar structureel vrij. In de tussentijd wil Bussemaker dat de hoger onderwijsinstellingen zelf tweehonderd miljoen per jaar voorschieten om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Of studenten daar de komende jaren al iets van gaan merken, is twijfelachtig. Instellingen die krap bij kas zitten, kunnen die miljoenen simpelweg niet voorschieten. ●

Bron:

Hoger Onderwijs Persbureau. Meer dan 4.000 docenten erbij dankzij leenstelsel. 7 juli 2015.

Hoger Onderwijs Persbureau. Kamer eist opheldering over investeringen leenstelsel. 24 juni 2015.

Iets blijvend veranderen in de organisatie waar je onderzoek doet. Met *action research* is dat mogelijk. Oud-studenten Daphne Verstegen en Robert de Ruiters gebruikten deze aanpak bij hun scriptie voor de opleiding Human Resource Management. Daar wonnen ze zelfs de prijs voor beste afstudeerscriptie mee.

NIET VEILIG AAN DE KANT MAAR MIDDENIN DE ORGANISATIE

TEKST EN FOTOGRAFIE **LOTTE GERRITSE**

Via docent Ineke van Kruining kwamen Daphne Verstegen en Robert de Ruiters, pas afgestudeerd bij Human Resource Management in Breda, bij het Amphia Ziekenhuis terecht. Op de afdeling *housekeeping* stelden ze zichzelf de vraag: Hoe kan het Amphia de arbeidsstructuur zo inrichten dat medewerkers gelukkig zijn op hun werk? In plaats van de gebruikelijke interviews en enquêtes af te nemen, besloten de twee studenten voor *action research* te kiezen. Daarbij wordt niet alleen met de opdrachtgever samengewerkt,

maar ook met de medewerkers gepraat en naar hun meningen en oplossingen gevraagd. Van Kruining: 'Het is een moeilijke manier van onderzoeken. Je staat niet veilig aan de kant, maar middenin de organisatie. Je moet jezelf goed kennen en kunnen reflecteren. Je *research* wordt heel persoonlijk, want je brengt continu je eigen gedachten en verwachtingen in beeld. Als je hetzelfde onderzoek door twee anderen zou laten uitvoeren, dan krijg je een andere uitslag.'

Drie speerpunten

Daphne en Robert zijn via medewerkers-

bijeenkomsten in gesprek gegaan met de medewerkers. 'We hebben ze gevraagd waar ze tegenaan lopen en wat ze graag anders zouden zien. De uitkomsten van die werkgroepen hebben we teruggekoppeld aan de leidinggevenden. Daaruit kwamen drie speerpunten. Waardering, duidelijkheid en zelfstandigheid maken medewerkers volgens ons onderzoek gelukkig.'

Met dat gegeven in het achterhoofd zetten de studenten drie experimenten op, om te kijken hoe de medewerkers een positievere beleving van hun werk kunnen hebben. Van Kruining: 'Je brengt iets teweeg in de orga-

nisatie. Omdat je in de organisatie staat en meedoet, zie je onmiddellijk verandering. Dat is een verandering die vaak blijvend is, het effect van *action research* is sterker dan bij normaal onderzoek.'

Lectoraat

Action research begint op te komen binnen Avans. Sinds 2014 is lector Tonnie van der Zouwen in dienst bij het Experticeentrum Sustainable Business (ESB). Met haar lectoraat Sustainable Working and Organising promoot ze deze manier van onderzoek. Van der Zouwen: 'Action research is perfect voor het

hbo. Je stapt de praktijk in, iets wat belangrijk is in het beroepsonderwijs. Het was voor Daphne en Robert niet altijd makkelijk om dit onderzoek te doen. Je weet namelijk niet wat de uitkomst gaat zijn. Je kunt geen hypothesen maken. Medewerkers kunnen op een heel andere manier reageren dan je in het begin had verwacht. Je kunt bij *action research* niet generaliseren zoals bij een ander onderzoek.' In februari start ESB met een pilot voor een onderzoeksminder, waarin *action research* veel aan bod komt. 'Het is nu nog gericht op de economische opleidingen, maar het kan zeker Avansbreed getrokken worden.'

Spannend

Robert en Daphne kunnen het iedere student aanraden om op hun manier onderzoek te doen. 'Het is misschien spannend en je weet niet zeker of er daadwerkelijk iets uit je onderzoek komt, maar gaandeweg merk je wel heel goed wat er in de organisatie speelt. Wij hebben daar rondgelopen en gezien wat er gebeurde. Uiteindelijk is het de bedoeling dat er iets verandert in de organisatie en met deze vorm van onderzoek kan dat.' ●

De eerste kennismaking

FOTOGRAFIE [BEELDHOUWERS](#)

met *het* *studentenleven*

Op de foto met een naakte paspop, een van de Crazy 88-opdrachten die Tilburgse studenten moesten uitvoeren.

Bossche eerstejaarsstudenten Commerciële
Economie weten wel wat feesten is.

Geradbraakt ontbijten in de sportzaal van Bress. Deze Bredase studenten waren die nacht namelijk om 4 uur wakker gemaakt voor Cup-a-Soup.

HORLOGES VERBIEDEN BIJ TENTAMENS IS ONZIN

BEN WASSINK

tweedejaars Communication & Multimedia Design Den Bosch

'Alle horloges verbieden vind ik inderdaad onzin. Ik heb hem nu niet om maar ik heb wel een smartwatch. Ik begrijp dat Avans smartwatches verbiedt tijdens tentamens want je kunt er goed mee spieken.

Ik heb een Samsung horloge. Daarmee kun je WhatsApp-berichten ontvangen, foto's maken en volgens mij kun je er zelfs notities in opslaan. Ik had dat horloge voor de zekerheid al nooit om tijdens een tentamen. Ik draag wel altijd mijn normale horloge. Daarop houd ik de tijd in de gaten. Veel fijner dan steeds naar de klok te moeten kijken. Surveillanten houden je dan extra in de gaten. Logisch dat smartwatches verboden worden, maar verbied niet alle horloges.'

H EL NE DE ROOIJ

eerstejaars Bedrijfseconomie Breda

'Ik denk dat ze beter kunnen kijken wat voor horloge het is. Van de mijne kun je echt wel zien dat het een sieraad is en geen smartwatch. Hoe zou ik daarop kunnen afkijken? En als er toch twijfel is, sorry, maar dan moet die persoon zijn horloge maar afdoen.

Als ik zelf een smartwatch had, zou ik er wel aan denken om te spieken, omdat het een mogelijkheid is. Maar ik zou het niet doen, want dat durf ik niet. En bovendien, waarom zou je spieken? Als je het helemaal zelf doet, geeft je dat een voldaan gevoel omdat je het hebt gehaald zonder die onzin.'

HENDRIK ARWERT

eerstejaars Gezondheidszorg Technologie Tilburg

'Ik vind het volkomen logisch dat je geen horloges meer mag dragen tijdens tentamens. Steeds meer mensen hebben een smartwatch en die gaan ook steeds meer lijken op gewone horloges. Het is een goede stap om fraude te voorkomen en zo lastig is het niet om je horloge net als je smartphone in je tas te doen. Hiervoor heb ik op Fontys gezeten. Daar hadden ze een dergelijk verbod nog niet, maar dat is ook alweer even geleden. Toen had eigenlijk nog niemand een smartwatch.

Zelf wil ik er geen. Ik ken mezelf, dat zorgt voor te veel afleiding. Daarom zet ik ook mijn telefoon uit en neem ik geen laptop, maar een schrift mee naar colleges. Anders ga ik spelletjes zitten spelen en dat komt mijn studie niet ten goede.'

Na het verbod op elektronische apparatuur zoals smartphones en tablets, is nu ook het dragen van een horloge verboden voor Avansstudenten tijdens tentamens. Met de opkomst van smartwatches is, om fraude te voorkomen, besloten dat studenten geen horloge meer mogen dragen. In de toetslokalen is volgens Avans altijd een klok aanwezig waarop de tijd zichtbaar is.

LUUK LATOUR

derdejaars Accountancy Breda

'Je horloge moet je gewoon bij je kunnen hebben. Ik heb er zelf niet altijd een om, maar tijdens de tentamens juist wel omdat ik vaak in tijdnood kom. Geen idee of dat bij meer mensen zo is, maar ik heb op die momenten veel profijt van mijn horloge. Zeker als je in een sportzaal bij Bress zit, want daar is de tijd op het bord niet goed te zien als je aan de andere kant van de zaal zit.

Ik snap dat Avans smartwatches wil verbieden maar die maatregel treft ook studenten zoals ik die een horloge nodig hebben. Surveillanten moeten de studenten gewoon individueel controleren op smartwatches en niet van iedereen z'n horloge afnemen.'

MYREA MUIZELAAR

derdejaars Grafisch Ontwerp Den Bosch

'Het is erg raar dat ze horloges verbieden. Tijdens een tentamen wil je namelijk altijd weten hoeveel tijd je nog hebt. Geen horloge lijkt mij nogal onhandig. Het is jammer dat mensen die spieken met een smartwatch het verpesten voor iemand met een gewoon horloge of iemand die niet spiekt met een smartwatch. Maar het is nogal overdreven om meteen alle horloges te verbieden, in plaats van alleen de smartwatches.

Daarnaast lijkt mij dat een smartwatch nog best te onderscheiden is van een gewoon horloge. Mensen die tijdens het tentamen een horloge bij zich willen hebben, zouden gewoon tien minuten eerder moeten komen, zodat er gecheckt kan worden of het een smartwatch is of niet.'

MAARTEN VAN GENDEREN

tweedejaars Communication & Multimedia Design Breda

'Ik denk dat de maatregel iets te vroeg komt. Er komt een moment dat je je smartwatch een vraag kunt stellen en dat die het antwoord voor jou opzoekt op internet. Als die verboden worden heb ik daar nog wel begrip voor.

Maar nu kunnen smartwatches dat nog niet. Er zullen op Avans ook niet veel studenten zijn die een Apple Watch van 600 euro hebben. Voor de tien mensen die er een hebben, is het verbod een beetje overdreven. En het verbieden van gewone horloges is helemaal onzin. Daar kun je immers niet op spieken.'

STUDENTENHUIZEN

Je woont onder één dak en brengt vele uren met elkaar door. Dat moet wel zorgen voor een speciale band. Bewoners van drie studentenhuizen doen een boekje open.

DELEN LIEF EN LEED

Muziek maken, drinken en praten op het dakterras

In een oud herenhuis in Breda wonen Lorelai, Max, Marnix en Sooyin, derdejaars International Business and Management Studies. Ze hebben alle vier een grote kamer, maar zijn vaak met z'n allen in de keuken te vinden. Lorelai: 'We eten meestal samen, iedereen kookt wel eens. Soms koken we uitgebreid en maken we heerlijke ovenschotels, maar meestal bak ik pannenkoeken. Dat is ons favoriete eten.'

Tradities hebben ze ook in huis. Zo wordt er rond kerst standaard samen gegeten. De huisgenoten voelen zich een grote familie. 'Dit is ons thuis. We zijn heel verschillend, maar in de afgelopen tijd toch heel close geworden. We brengen veel tijd met elkaar door, gaan samen boodschappen doen of lekker winkelen. Sooyin en Marnix delen zelfs een auto!'

Geheimen hebben de studenten bijna niet voor elkaar. 'Omdat we zo vaak samen zijn, delen we alles met elkaar. Het is heel fijn om altijd iemand te hebben om tegen te praten.'

'Iedereen kent elkaars vrienden'

In de zomer verplaatsen de huisgenoten zich naar het dakterras dat aan Lorelai's kamer grenst. 'Dan kunnen we de hele avond samen muziek maken, drinken en praten. Dat zijn prachtige avonden.' Verbaasd constateert Max dat ze nog nooit met z'n allen zijn gaan stappen. 'Dat wordt dan hoog tijd,' wordt er unaniem besloten. Grote huisfeesten zijn er niet vaak, wel komen er regelmatig vrienden over de vloer. 'Eigenlijk kent iedereen elkaars vrienden. Als iemand later thuiskomt, kunnen zijn of haar vrienden er gerust bij komen zitten. Dat vindt iedereen gezellig. Meestal zijn de feesten buiten het huis. Dan hoeven we ook geen rotzooi op te ruimen.' Het huis is gehorig, maar ook daar hebben de huisgenoten geen last van. Lorelai: 'Ik weet precies of Max uitslaapt, want de vloeren kraken heel erg, maar we zijn het allemaal gewend, dus we storen ons er niet aan.' De studenten hebben nooit ruzie. Sooyin: 'We kibbelen wel eens, maar echte ruzie ontstaat er nooit. Natuurlijk zijn er standaard irritaties over de afwas. We hadden een tijdje een meningsverschil over wie het vuilnis buiten moest zetten, dus liet iedereen het staan. Toen kregen we muizen. Die hebben we gelukkig al een tijdje niet meer gezien.'

Geen geheimen voor elkaar

Niet alle dames op de foto wonen bij elkaar in huis. Toch zijn ze vaker wel dan niet in het huis van damesdispuut Flair in Den Bosch te vinden. Simone, Judith, Dieuwertje, Sophie, Vera, Cindy, Lotte, Julot, Anouk, Eva en Marjolein zijn sinds het begin van hun studie dikke vriendinnen. Simone, vierdejaarsstudent Advanced Business Creation in Den Bosch, vertelt: 'Officieel wonen we maar met z'n vieren, maar we doen alles samen. Dit huis is altijd een dispuuthuis geweest. Eén keer in de twee weken hebben we een dispuutavond, waarbij we met z'n allen eten, maar eigenlijk blijven er altijd wel een paar meiden logeren, er is genoeg plek. We hebben pas met elkaar de hele woonkamer geverfd. Een oude huisgenoot had alles blauw geschilderd, dat zie je er nu nog door heen.' De meiden missen wel eens een man in huis. 'Het is één grote bende, vrouwen zijn echt niet netjes. Als er iets stuk is, kan ook niemand het repareren.' Gelukkig is er dan een huisbaas die binnen een uur op de stoep staat om de meiden uit de brand te helpen. 'Omdat dit huis zo oud is, gaat er nogal eens wat stuk. Een keer viel de stroom uit, midden in de winter. We konden niet douchen en het hele huis was ijskoud. We konden toen wel bij de andere meiden terecht.' Natuurlijk zijn er wel eens ergernissen onderling. Als er bijvoorbeeld eten 'verdwijnt' uit de koelkast of als de afwas niet wordt gedaan. 'Dat

is nogal een standaard probleem in studentenhuizen. Nu heeft iedereen zijn eigen afwasbak. Het schoonmaakrooster hebben we ook al enige tijd afgeschafpt. Iedereen doet nu maar wat. Als er iets vies is, dan maken we het schoon. Toen we nog een rooster hadden, was iedereen boos op elkaar dat de ander niet had schoongemaakt.'

'Verder is het juist onwijs leuk om met zoveel meiden te wonen', zegt Simone. 'We gaan samen sporten, eten altijd samen, er is ook altijd wel iets lekkers in huis te vinden. Als er iemand in de woonkamer een film zit te kijken, dan kruipt er iemand bij op de bank met een lekker glas wijn. Het is echt vrouwen onder elkaar, we hebben geen geheimen.'

'Officieel wonen we met z'n vieren, maar we doen alles samen'

Niet poetsen kost een krat bier

Elke donderdagavond is het feest in het dispuutshuis van Heerendispuut Bommel. Naast de vijf bewoners van het hoekpand in het centrum van Tilburg komen dan ook de overige tien actieve leden langs om de avond in te luiden. Dat gebeurt met bier natuurlijk, en dancemuziek. 'Daarna gaan we met z'n allen de stad in', zegt dispuutsvoorzitter en derdejaars-student Technische Bedrijfskunde in Tilburg, Sebas van Dijk.

De huiskamer is klein en hangt vol met 'souvenirs' die zijn buitgemaakt tijdens het stappen. Enkele dispuutsjassen (die nooit gewassen mogen worden) hangen aan de muur. In het midden van de kamer staat de bar. 'Tijdens de open tijd komen veel eerstejaars hier logeren, die vinden het wel mooi zo'n tap in de kamer', vertelt Sebas.

De vijf bewoners van het huis vormen een hechte vriendengroep. 'Je kent elkaar door en door', legt Mart, student Technische Bedrijfskunde, uit. 'Je mag pas in dit huis wonen als je meerdere jaren lid bent van Bommel. Je bent dus samen ontgroend en op stap geweest. Je weet wat je aan elkaar hebt.'

De heren hebben een poetsrooster en wie zich daar niet aan houdt moet een krat bier kopen. Eten doen ze gezamenlijk. 'Er zijn mensen die het leuk vinden om te koken, dan doet de ander de afwas. Dat gaat allemaal heel gemoedelijk', zegt Sebas.

Het is een mannenhuis. Ergernissen worden meteen uitgesproken en er worden veel rotgeintjes uitgehaald. 'Ik kwam een keer thuis van een weekend en toen hadden ze alles in mijn kamer gespiegeld', zegt Mart. 'Ik ben vaak als eerste wakker', zegt Julien, ook derdejaars Technische Bedrijfskunde. 'Als ik vermoed dat huisgenoten met een kater op bed liggen, zet ik beneden de muziek keihard aan en ga ik naar school.'

Er wordt veel gefeest, maar er is ook ruimte voor serieuze dingen. 'Na acht uur 's avonds zitten we eigenlijk altijd samen in de woonkamer', zegt Sebas. 'Met een biertje erbij. Maar voor die tijd kun je prima studeren.' Als de huisgenoten zien dat iemand zijn studie echt laat versloffen, grijpen ze in. 'Dan volgt er een goed gesprek.'

Wie 's nachts een vrouw mee naar huis neemt, kan de volgende dag een schilderij van een drakendoder op zijn deur verwachten. 'De huisgenoten keuren haar de volgende dag. Als ze lelijk is, krijg je het schilderij op de deur en mag je je de *dragonslayer* noemen', legt Pim, de drakendoder van dit moment uit.

Echt lijden en afzien zijn de stageperioden. 'Dan word je op donderdagavond gewoon je kamer uitgesleept ook al heb je geen zin om uit te gaan', zegt Sebas.

Studielening beleggen: 'Alleen als je weet wat je doet'

TEKST EN FOTOGRAFIE **SJUUL NELISSEN**

Hoe ben je begonnen met beleggen?

'Ik vond het altijd een mysterieuze wereld, maar was er erg in geïnteresseerd. Ik ben me erin gaan verdiepen door veel boeken te lezen. Veelal van die Amerikaanse motivatieboeken die je vertellen hoe je rijk kunt worden. Ik zou ze niet aanbevelen maar ze hebben me wel laten zien hoe breed de beleggingswereld is. Ik kwam erachter dat indexfondsen een goede belegging zijn. Die indexen bevatten meerdere grote bedrijven. Ze schieten niet ineens de lucht in maar ze volgen de wereldeconomie.'

Wat verdien je ermee?

'Op het moment dat de markt weer ging groeien ben ik ingestapt. Ik had flink wat spaargeld en heb daar 7.000 euro van belegd. Sinds afgelopen jaar is de markt weer *booming*. Binnen anderhalve maand had ik 600 euro erbij. De komende vijftien tot twintig jaar verwacht ik gemiddeld 8 procent groei. Dat is veel meer dan wat je krijgt op een spaarrekening.'

Ben je niet bang om je geld te verliezen?

'Er zitten altijd risico's aan maar het is een rationele overweging om te beleggen. Ik heb net even gecashed omdat ik me zorgen begon te maken over de markt in China. Ongeveer 8.000 euro staat er op mijn beleggingsrekening, het bedrag waarmee ik aanvankelijk begon plus winst tot nu toe. Ik wacht even het juiste moment af om dat weer te investeren. Doordat ik in de indexen beleg, ben ik niet bang om het geld te verliezen. Als een bedrijf als Apple uit mijn index helemaal van de aardbodem zou verdwijnen, is dat een gigantische klap voor de beurs. Maar er komt dan

Zelf doet Lex Cornelissen, derdejaarsstudent Advanced Business Creation in Den Bosch, het nog niet, maar je studielening kun je volgens hem best beleggen in aandelen. De student zelf belegt zijn spaargeld en verdient er goed mee.

wel weer een ander bedrijf voor in de plaats waardoor mijn aandelen zich weer kunnen herstellen.'

Beleg je ook geld uit je studiefinanciering?

'Ik leen maximaal, maar omdat ik op dit moment veel kwijt ben aan huur en dagelijkse kosten hou ik niets over om te beleggen. Ik heb het wel overwogen. Als je het kan, moet je het zeker gaan doen, mits je je verdiept hebt in de beleggingswereld. Over je studiefinanciering betaal je weinig rente. Het is veel kapitaal dat je linea recta kunt beleggen. Als je 800 euro per maand zou kunnen inleggen, maak je winst op je lening. Je verdient er meer op dan dat je rente moet betalen'

Is het niet onverantwoord om te beleggen met geleend geld?

'Nee, in dit geval hoeft dat niet. Mensen zijn vaak bang voor schulden. Een logische angst, maar je hoeft niet altijd bang te zijn. Een studielening is een gunstige lening. Er is een lage rente, je hebt lang de tijd om die terug te betalen en omdat je terugbetaalt naar inkomen, staat er later nooit een deurwaarder op de stoep om het geld op te eisen. Ik zou het zeker aanbevelen, maar alleen als je weet wat je doet.'

Wat vonden je ouders er eigenlijk van dat je met je spaargeld ging beleggen?

'Mijn ouders hebben altijd goed voor me gespaard. Het geld is bijvoorbeeld voor als ik mijn rijbewijs wil halen. Het is mijn eigen verantwoordelijkheid wat ik ermee doe. M'n vader begrijpt er niet veel van, maar is wel onder de indruk van wat ik allemaal doe. Mijn moeder is iets conservatiever. Haar eerste reactie was: "Kijk je daar wel mee uit?" Ik heb het haar uitgelegd en ze had nog wel haar twijfels. Zelf zou ze het nooit doen, maar ze laat mij m'n gang gaan.'

Heb je er ook nog iets aan voor je studie?

'Beleggen en ondernemen hangen voor mij erg samen. Als je onderneemt beleg je eigenlijk ook in een bedrijf. Of je dat bedrijf nog zelf moet starten of dat het al bestaat, maakt niet uit. Je belegt je geld in een bedrijf omdat je erop vertrouwt dat het gaat groeien. Ik raad iedereen aan om de mogelijkheden van beleggen te onderzoeken. Je laat veel geld liggen door er geen onderzoek naar te doen.' ●

NET AFGESTUDEERD

Isa Vlessert

Leeftijd: 23 jaar

Afgestudeerd: juli 2014

Opleiding: Biologie en Medisch Laboratorium Onderzoek Breda

Werkt bij: UMC Utrecht locatie Wilhelmina Kinderziekenhuis

Functie: Speciaal Analist Metabole Diagnostiek (afdeling Medische Genetica)

Verdiend: 'Ik mag niet klagen'

Wat houdt je werk precies in?

'Onze sectie richt zich op stofwisselingsziekten. Met verschillende chemische analyses worden afwijkingen in het metabolisme van patiënten onderzocht. Ik werk de monsters op, maak het apparaat gereed en zet een analyse in. Na de analyse bekijk ik de resultaten en koppel die terug. Een diagnose aan de hand van de analyse kan steeds vaker leiden tot een effectieve behandeling.'

Hoe ben je aan je baan gekomen?

'Ik zag de vacature op internet. Die sprak me meteen aan omdat je zowel biomedisch als chemisch bezig bent. Daarnaast voer je op het laboratorium het gehele proces uit. Ik ben meer biomedisch geschoold waardoor ik chemisch alleen basiskennis heb. Maar ik besloot toch te reageren. Het gesprek was erg leuk, maar ik verwachtte er door mijn gebrek aan ervaring niet veel van. Toen ze me opbelden dat ik het was geworden, was ik ontzettend blij en verrast!'

Heb je overwogen om na je hbo-opleiding door te studeren?

'Na mijn hbo-studie ben ik aan een master begonnen. Die sloot niet helemaal aan op mijn opleiding. Daarom viel de master me zwaar. Ik miste het om lekker in het laboratorium bezig te zijn. Ik ben een baan gaan zoeken en nadat ik die gevonden had, was de keuze snel gemaakt.'

Je bent nog steeds betrokken bij studentenvereniging Virgo. Waarom blijft die band met het studentenleven zo sterk?

'Dat komt voornamelijk door de mensen die nog actief lid zijn van Virgo. Het gehalte afgestudeerden is erg hoog. Waarom dat is, weet ik niet precies maar het is er in ieder geval heel gezellig!'

'VROUWEN KOMEN GRAAG LANGS OM HAAR TE AAIEN'

Tom Kerkhof is vierdejaarsstudent Bouw-technische Bedrijfskunde in Tilburg. Hij woont in het dispuutshuis van Excessive en betaalt 290 euro voor 22 m². Zijn huisgenoten? Elf mannen en één vrouwtje: Babe!

'Als eerstejaarsstudent werd me door het dispuut gevraagd wat ik de komende jaren wilde bereiken. Mijn antwoord: "Ik wil een dispuutshuis en een varken!" Het dispuutshuis hebben we vrij snel geregeld. En het varken is er sinds maart 2015.

Ik ben nu voorzitter van herendispuut Excessive. De *sjaars* heb ik vriendelijk verzocht om ons een varken cadeau te doen. Eerst waren het er twee, een mannetje en dit vrouwtje maar dat ging niet helemaal goed. Het mannetje is verhuisd naar een andere eigenaar. Nu hebben we alleen Babe, ook wel Priscilla, Annie of Beest genoemd, nog over.

Meestal zorg ik voor haar. Ze krijgt water, brokken en eten dat we overhebben. Ze eet alles op, inclusief dekens en kussens die we voor haar halen. Alleen varkensvlees geven we haar niet. Geen kannibalisme! Ze verblijft buiten op het terras maar komt ook graag binnen in de gezamenlijke borrelkamer. We wonen met elf man hier in huis en alle vijfentwintig leden van het dispuut hebben een sleutel. De zorg voor Babe is dus nooit een probleem. Ze is nog geen jaar oud, dus ze zal flink groeien.

We willen een tuigje voor haar halen en haar uitlaten. Dat vindt ze geweldig. Als er vrouwen hier in huis komen, vinden ze het varken ook te gek. Het is een goede versiertruc. Vrouwen komen graag langs om haar te aaien. Iedereen is blij met Babe, ze is heel lief. De *sjaars* zijn er wellicht wat minder blij mee. Die moeten het hok schoonmaken. Maar dat hoort erbij. Het eerste jaar is bikkelen en daarna is het lang leve de lol! ●

KAMER

FOTO: BEELDVELD/WILFRIED SCHOLTES

COLUMNMICHAEL

De docent en de orang-oetan

Deze zomer ben ik een maand in Indonesië geweest. Dat zal u als waarde lezer wellicht aan uw zitvlak oxideren, maar ik wil u toch vertellen dat dit geenszins een pretje, noch pleziertje is geweest. Docenten hebben namelijk nooit vakantie, ook niet tijdens die 11 vrije weken.

Een maand lang op een afstand van 10.038,5 kilometer van station Tilburg vertoeven (bevestigd door de NS-app) deed ondergetekende namelijk primair om aan de grote, boze onderwijswereld te ontsnappen. Weg met portfolio's, Blackboard, competenties, SLB'ers, Osiris en meer van dit soort verdrietigmakend hbo-jargon. En vooral ook weg van docenten, die toch over niets anders kunnen praten dan studenten, het gebrek aan vakanties en de verloedering van het onderwijs.

Vorig jaar schetste mijn verbazing, nadat de kater van de avond ervoor was weggetrokken, al dat diezelfde kater niet alleen was veroorzaakt door een student die ik in Bangkok tegen was gekomen. Nee, het kwam ook door een collega die een forse alcoholische bijdrage had geleverd. En daarom besloot ik dit jaar nóg langer opgevouwen te zitten in de economy class en mijn heil te zoeken in Indonesië. Tevergeefs. Zo heb ik in een 11-persoonsbusje gezeten met 5 locals, 9 docenten, 1 student en een chauffeur (in Indonesië past dat), een vulkaan beklommen met twee collega's, mogen duiken tussen haaien, schildpadden en 2 studieadviseurs, en orang-oetans zien slingeren in de jungle boven een kudde docenten en vrouwen met korte, pittige kapsels. Het lijkt inderdaad wel of alleen de docenten vakantie hebben, en ik kan u verzekeren dat alle mojito's tot mijn grote verdriet niet hebben geleid tot een gevarieerder aanbod aan onderwerpen. Ik weet weer alles over het BSA op de HAN, de tentamens op de Fontys en het taalbeleid op de HvA. En een maand lang docenten om je heen is vermoeiend, durf ik wel te stellen. En dan kan Plasterk wel aankomen met 3 procent loonsverhoging en een eenmalige uitkering, maar ik wil gewoon vakantie. Dus ga ik staken, maar niet als ik tijdens een van mijn 11 vrije weken in Barcelona, Berlijn, New York, Costa Rica of Oostenrijk zit.

Michael Doove is docent taal- en communicatieve vaardigheden aan de Juridische Hogeschool

STUDENTENTIJD VAN

RONALD VENN

'Alleen mijn vader begreep dat ik ging studeren'

Hij had al een mooie baan bij een bank met een goed salaris. Toch besloot de van oorsprong Duitse Ronald Venn, docent bij Advanced Business Creation in Den Bosch, door te studeren. 'Ik zag hoe belangrijk het was om kennis te hebben.'

'Van studenten had ik in die tijd geen goed beeld. Die feesten wat hier en daar en dat is het dan, dacht ik toen. Pas toen ik zelf in het bedrijfsleven terecht kwam, besepte ik wat de waarde van kennis is. Zelfs op het hoogste niveau zag ik mensen die niet wisten wat ze aan het doen waren.

Juist omdat ik wist hoe het in de praktijk ging, wilde ik verder studeren. Ik zag hoe belangrijk het was om genoeg kennis te hebben. En hoe het mis kan gaan door een gebrek daaraan.

Ik wilde zoveel mogelijk leren om het later in de praktijk beter te doen. Ik ging bedrijfspsychologie studeren in Bochum, Duitsland. Op veel begrip kon die keuze niet rekenen bij familie of vrienden. "Je hebt toch al een goede baan?", zeiden ze dan. Alleen mijn vader begreep dat ik wilde studeren.

Omdat ik er heel bewust voor koos om door te leren en niet door mama of papa werd gestuurd, was ik erg gemotiveerd. Het was een leuke tijd waarin ik hard mijn best deed, maar er was ook ruimte voor gezelligheid. Mijn bijbaan was zeelinstructeur, toen nog met lang haar. Daar heb ik ook mijn vrouw leren kennen, voor wie ik een paar jaar geleden naar Nederland ben verhuisd.

Wat ik geleerd heb in mijn studententijd waardeer ik nog altijd. Ik heb het nog steeds iedere dag nodig, ook in de manier waarop ik nu lesgeef. Studenten mogen van mij keiharde inhoudelijke kennis verwachten.'

*'In tentamenweken is er
altijd wel een collega die je
dienst wil overnemen'*

.....
BIBAAN
.....

JELMER FABER IS DERDEJAARSSTUDENT BIOLOGIE EN MEDISCH LABORATORIUMONDERZOEK IN BRED. VIER DAGEN IN DE WEEK WERKT HIJ BIJ CAFÉ SAM SAM IN BRED. 'WE HEBBEN ALTIJD ÉÉN TAP GERESERVEERD VOOR EEN EXCLUSIEF NEDERLANDS BIERTJE'.

'Ik werk nu meer dan een jaar bij Sam Sam. Mijn eerste horeca-ervaring heb ik opgedaan bij een restaurant in Eindhoven, waar ik woonde. Toen ik voor mijn studie naar Breda verhuisde ben ik op zoek gegaan naar een nieuwe baan in de horeca, het liefst in een café. Dat is toch net wat informeler.

Het werk is goed te combineren met mijn opleiding. Het is vooral 's avonds en in het weekend. Soms is het lastig met tentamenweken, maar dan is er altijd wel een collega die je dienst wil overnemen.

De klantenkring van Sam Sam is erg divers. Je hebt mensen die gewoon bij ons komen zitten om te kletsen en te proeven van onze huisgemaakte hapjes, maar er zijn ook veel klanten die komen voor onze bierkaart en daar zijn ook mensen van buiten Breda bij. We zijn een van de weinige Bredase cafés met 75 Nederlandse bieren op de kaart. Belgen weten ons daarom ook te vinden. Ik geef mensen advies over het bier dat we serveren.

We letten goed op wat Nederlandse brouwers op de markt brengen. Onze kaart is dynamisch, die wijzigt per jaargetijde. We hebben altijd één tap gereserveerd voor een exclusief Nederlands biertje. Nu gaan we weer meer richting herfstbier. De bockjes en amberbiertjes. Bier met een kruidige smaak.'

FOTO: BEEIJD/DE WIL / FRIEDSCHOLTES

DAG BASISBEURS, HALLO

In januari 2015 stemde een krappe meerderheid in de Eerste Kamer vóór de invoering van het leenstelsel, en die beslissing betekende onder meer het einde van de basisbeurs. De nieuwe regeling gaat dit studiejaar in. Wat verandert er nu precies? Wat blijft hetzelfde? En hoe ga je slim om met een lening?

TEKST **SANNE LA GROUW** ILLUSTRATIES **KIM BELL**

Eind 2014 stroomde het Malieveld vol met boze studenten en scholieren. Onder leiding van verschillende studentenorganisaties werd er hevig geprotesteerd tegen de invoering van het leenstelsel. Ook op de tribunes van de Tweede Kamer liet men van zich horen, maar het mocht niet baten. De plannen van minister Bussemaker hielden stand.

DIT VERANDERT ER VOOR NIEUWE STUDENTEN:

1

- Studenten die vanaf september 2015 aan een studie beginnen, ontvangen geen basisbeurs meer maar kunnen tegen gunstige voorwaarden lenen.
- Lenen kan tot een maximumbedrag van 1016,71 euro per maand.
- Na het behalen van een diploma krijgen studenten 35 jaar de tijd om hun schuld af te lossen. Hoeveel euro je per maand moet terugbetalen, hangt af van je toekomstige inkomen. De overheid bekijkt hoeveel je verdient en haalt daar het minimumloon (nu circa 1600 euro) vanaf. Van het bedrag dat overblijft, moet je maximaal 4 procent inleveren als afbetaling.
- Studenten die recht hebben op een aanvullende beurs ontvangen maximaal 378,22 euro per maand. Je komt in aanmerking voor een aanvullende beurs als je ouders minder dan 46.000 euro verdienen op jaarbasis.
- Het studentenreisproduct blijft behouden.

LENING!

2

DIT VERANDERT ER VOOR OUDEREJAARS:

- Ouderejaars blijven onder de oude regeling vallen en behouden gedurende hun nominale studieduur (4 jaar) hun basisbeurs. Loop je studievertraging op, of wil je een nieuwe studie beginnen? Dan zul je moeten lenen.
- Heb je studiefinanciering ontvangen vóór september 2015, en ontvang je ook studiefinanciering na september 2015? Dan kun je kiezen of je een eventuele lening in 15 of in 35 jaar terugbetaalt.
- Studenten die tussen 2015/2016 en 2018/2019 aan een bacheloropleiding beginnen, krijgen na afronding van hun studie een tegemoetkoming in de vorm van vouchers. Daarmee kunnen ze tot 2000 euro inzetten voor bijscholing in de 5 tot 10 jaar na hun afstuderen. Zo is het goedkoper om nog een master te volgen, bijvoorbeeld. Studenten krijgen die vouchers omdat ze nog niet de vruchten plukken van de investeringen in het onderwijs.

1 MILJARD!

3

Door het afschaffen van de basisbeurs komt er jaarlijks een bedrag vrij dat kan oplopen tot maximaal 1 miljard euro. Dat bedrag wil minister Bussemaker investeren in beter onderwijs. Avans zal door de hervormingen vanaf 2018 jaarlijks een extra bedrag van ongeveer 7 miljoen ontvangen. Waar Avans die miljoenen precies in gaat investeren, is nog niet duidelijk.

TIPS VAN HET NATIONAAL INSTITUUT VOOR BUDGETVOORLICHTING

4

Vóór de invoering van het leenstelsel had de gemiddelde student na afstuderen een studieschuld van 15.000 euro. Het Centraal Planbureau denkt dat de gemiddelde studieschuld door het leenstelsel zal oplopen tot 21.000 à 30.000 euro. Een studielening kan een goede investering zijn, maar beseft dat een studieschuld later een behoorlijke impact op je budget kan hebben. Bedenk en bereken dus voordat je gaat lenen of het echt nodig is.

- Maak een begroting zodat duidelijk is welk bedrag je maandelijks nodig hebt om rond te komen. Zo len je niet meer dan nodig is.
- Rond je studie zo snel mogelijk af. Hoe korter je studieduur, hoe minder je hoeft te lenen.
- Heb je (tijdelijk) minder geld nodig of ga je meer verdienen? Verlaag je lening of zet die stop. Dat kan eenvoudig via mijnduo.nl.
- Maak gebruik van het (gratis) financieel studieplan voor hbo- en wo-studenten. Dat helpt je bewuster om te gaan met geld (www.financieelstudieplan.nl).

WK hiphop: 'In de finale ging het supergoed!'

Avansstudent Bram van de Ven vertrok eind augustus met dansteam New Flame naar het wereldkampioenschap hiphop in Glasgow. En met succes, hij behaalde met zijn mede-dansers een tweede plek.

Al sinds zijn twaalfde danst Bram van de Ven, derdejaarsstudent Technische Bedrijfskunde in Den Bosch. Hij begon met breakdancen in de dansschool van zijn moeder. Later kwam daar hiphop bij en inmiddels danst hij elke dag, gemiddeld tien uur per week. Ook geeft Bram breakdance-les.

Als onderdeel van het twintigkoppige dansteam New Flame deed hij afgelopen zomer voor de eerste keer mee met het wereldkampioenschap. 'Vóór het WK zei ik dat ik tevreden zou zijn met een finaleplek; ik ben dan ook zonder al te hoge verwachtingen naar Glasgow afgereisd. Maar toen we ons meteen vanuit de voorrondes plaatsten voor de finale, kreeg ik goede hoop op een mooi eindresultaat. En dat is gelukt. In de voorrondes maakten we nog wat foutjes maar in de finale ging het echt supergoed!' Uiteindelijk bleek alleen een Australisch team beter. Naast Bram dansen ook Avansstudenten Linda en Daisy Damen bij New Flame.

Doordat zijn team zich in de voorrondes al plaats-

te voor de finale, hadden de dansers genoeg vrije tijd om ook nog iets van het Schotse Glasgow te zien. Bram: 'Sommigen kozen ervoor om aan sightseeing te doen of ze gingen shoppen. Ik heb mijn vrije uren besteed op het WK, kijken naar hoe de andere teams het deden.'

Voor de dansgroep, verbonden aan dansschool The Motion Creator uit Nieuwkuijk, smaakt de zilveren plak op het wereldkampioenschap natuurlijk naar meer. 'Aan wedstrijden meedoen is heel leuk, daar doe je het voor.' Een van de volgende wedstrijden waar Bram en consorten zich voor hebben geplaatst, is World of Dance, een van de grootste urban dance-competities ter wereld.

Inmiddels is Bram begonnen aan een stage van een half jaar in Schijndel, waardoor het dansen noodgedwongen op een lager pitje staat. 'School gaat voor want ik wil graag mijn diploma halen. Het is even afwachten of ik tijdens mijn stageperiode zelf nog aan dansen toekom, maar ik blijf in ieder geval lesgeven.' ●

Ierland

INTERNATIONALE STUDENTENSTAD

Luis Acosta Resendiz is derdejaarsstudent Biologie en Medisch Laboratorium Onderzoek in Breda. Hij woont zes maanden in het Ierse Cork, waar hij stage loopt bij The University College of Cork. 'Dat ik in Nederland bevoegd ben om met proefdieren te werken, wil niet zeggen dat ik dat in Ierland ook ben.'

Wat voor stage loop je?

'Ik werk als undergrad student in het Department of Neuroscience. In het project dat ik ga uitvoeren, onderzoek ik hoe voedsaam minerale voedings-supplementen zijn en wat voor effecten die hebben op het brein. Bij die stage werk ik met proefdieren, ratten in dit geval. Ik heb in Nederland de minor proefdierkunde gehaald, maar ik moet in Ierland nog een speciale toets afleggen over mijn kennis van het gebruik van proefdieren. Ik moet daarvoor naar Dublin en dat duurt twee dagen. Ik krijg dan ook lessen over de wetgeving in Ierland. De wetgeving is vergelijkbaar met die in Nederland, maar dat ik in Nederland bevoegd ben om met proefdieren te werken, wil niet zeggen dat ik dat in Ierland ook ben. De regels zijn heel streng.'

Waarom heb je voor Ierland gekozen?

'Ik wilde graag naar het buitenland om ervaring op te doen en nieuwe contacten te leggen. Er hebben hier al veel studenten van Avans stage gelopen. Ik wilde communicatieproblemen voorkomen, en ik had het vermoeden dat in

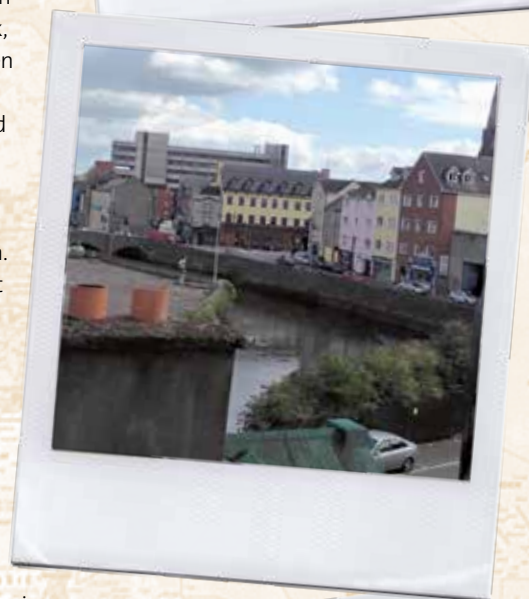
Cork alles goed geregeld zou zijn. Dat is ook zo. Ierland is heel mooi en heeft bergen, die ik in Nederland erg mis. Het regent hier wel vaak, maar daar raak je aan gewend. Wonen in een Engelstalig land was even wennen. Het op mezelf wonen niet, dat deed ik in Nederland ook al, dus dat scheelt.'

Hoe ziet je leven er buiten je stage uit?

'Mijn studentenhuis ligt vlakbij het centrum. Dat is de perfecte plek om te wonen, omdat alles in Cork in het centrum zit. We zijn met vijf Avansstudenten naar Ierland gegaan. We wonen in hetzelfde appartement, waar ieder zijn eigen kamer heeft. De studentenhuisen hier zijn best wel luxe als je ze vergelijkt met de huizen in Nederland. Na mijn stage ben ik altijd in de sportschool te vinden en in het weekend gaan we naar de Ierse pub of een club. Er zijn hier veel buitenlandse studenten. Cork is echt een internationale studentenstad, dus het is altijd feest. Ik heb al heel wat mensen ontmoet. We zijn voor de zomervakantie al naar Ierland gegaan, maar het studiejaar begint hier in september en dan stroomt Cork langzaam vol met nog meer studenten. Het uitgaan in Ierland is heel anders dan bij ons. Mensen zijn hier veel makkelijker aanspreekbaar. Typisch Iers bier drink ik niet. Ik drink vooral Desperados, Bacardi-cola of Caipiroska. Niet zo anders dan in Nederland.'

Was het moeilijk om naar het buitenland te gaan voor stage?

'Ierland is een deel van de EU, daarom viel het wel mee met alles wat ik moest regelen. Ik zou een stage in het buitenland zeker aanraden aan andere studenten. Zo'n mogelijkheid krijg je niet vaak. Het staat niet alleen mooi op je cv, het is ook een heel bijzondere ervaring.' ●

25 SEPTEMBER - DANCE

OUTRAGEOUS!

Paul Elstak, Ruthless en andere hardcore-dj's zorgen ervoor dat de voetjes van de vloer gaan op een wel heel speciale locatie, namelijk de oude leerfabriek in Oisterwijk. Een old school-feestje voor de echte ravers.

Leerfabriek Oisterwijk, 20.00 uur, 17.00 euro

25 T/M 30 SEPTEMBER - MUSICAL

GREASE

Wie kent niet de film uit 1978 met hoofdrollen voor John Travolta en Olivia Newton-John? Aanstormend Nederlands talent kruipt nu in de huid van de Pink Ladies en T-Birds en brengen in een spetterende musical het klassieke verhaal opnieuw tot leven. Meezingen (met 'You're The One That I Want') mag!

Chassé Theater Breda, 20.00 uur, vanaf 15,90 euro

8 OKTOBER - CONCERT

MAAIKE OUBOTER

'Ik heb je opgeschreven, nadat ik je had gedroomd' is een prachtige zin van Maaïke Ouboter. Met het kwetsbare nummer 'Dat Ik Je Mis' kreeg ze Giel Beelen aan het huilen en brak ze in 2013 door bij het tv-programma *De Beste Singer-Songwriter van Nederland*. Daarna heeft Ouboter in alle rust gewerkt aan haar debuutalbum *En Hoe Het Dan Ook Weer Dag Wordt* dat dit jaar lovend is ontvangen. In haar voorstelling brengt ze vol emotie, loepzuiver en breekbaar de verhalende nummers van dat album ten gehore.

Theaters Tilburg, 20.30 uur, 20 euro

25 SEPTEMBER T/M 25 OKTOBER - KUNST
GRAPHIC DESIGN FESTIVAL

Maak kennis met toonaangevende grafisch ontwerpers die jouw blik op de wereld vormgeven. Een maand lang vind je in het centrum van Breda diverse openbare kunstwerken, exposities, workshops, lezingen en rondleidingen.

Kijk op gdfb.nl voor meer informatie.

17 OKTOBER - HIPHOP
FRESKU

Het derde album van Fresku komt 26 september uit en is op voorhand al één van de meest besproken Nederlandse hiphopalbums van 2015. Zelf omschrijft de Eindhovenenaar zijn nieuwe album *Nooit Meer Terug* als een werk dat vooral over angst gaat: angst om als artiest niet meer mee te tellen, om als vader tekort te schieten, om niet mee te komen in de Hilversumse mediawereld. Waarom Fresku een van de toppers is in de Nederlandse hiphop wereld wordt vooral op het podium duidelijk.

W2 Den Bosch, 20.30 uur, 12,50 euro.

BOEK CLAIRE NORTH - HUID OP HUID

In *Huid op huid* kan hoofdpersoon Kepler wisselen van lichaam door iemand aan te raken. Meestal beschouwt hij die geleende lichamen als een hobby, maar soms raakt hij aan ze gehecht, zoals aan Josephine. Maar dan wordt Josephine beschoten en kan Kepler net op tijd van lichaam naar lichaam springen om te ontkomen aan de organisatie die jacht maakt op hem en andere geesten.

De Britse Claire North heeft met haar tweede boek een snelle thriller geschreven die bol staat van het bovennatuurlijke, maar nooit zweverig wordt. Helaas weet ze de meeste personages niet meer diepgang te geven dan wat ze zijn: geesten. Het plot is wel razend spannend. Wat zou jij ervoor over hebben eeuwig te leven? Wat voor leven zou jij willen leiden? Dat zijn de wezenlijke vragen die North oproept. Dat het gepaard gaat met spectaculaire actie is mooi meegenomen. [Arold Roestenburg]

MUZIEK THE WEEKND - BEAUTY BEHIND THE MADNESS

Hij begon zijn muziekcarrière met het anoniem uploaden van zijn muziek op YouTube. En na drie duister klinkende EP's mocht Abel Tesfaye, alias The Weeknd, zijn eerste studioalbum opnemen. *Kiss Land* werd echter niet de hit die men had verwacht. Maar na zijn succesvolle samenwerking met popprinses Ariana Grande ('Love Me Harder'), scoorde hij een solo-hit met 'Earned It', zijn bijdrage aan de soundtrack van *Fifty Shades of Grey*. Dat nummer blijkt de perfecte opmaat voor *Beauty Behind the Madness*, een plaat waarop The Weeknd het midden probeert te vinden tussen zijn underground-verleden en het wat commerciële heden. Dat lukt hem goed op 'Can't Feel My Face', 'The Hills' en het als Michael Jackson-klinkende 'In The Night'. De samenwerking met Ed Sheeran had daarentegen achterwege kunnen blijven. The Weeknd kan het makkelijk alleen. [Sanne La Grouw]

GAME ROCKET LEAGUE

Dé gamehype van afgelopen zomer: Rocket League! Gooi FIFA of PES maar in de prullenbak, Rocket League is hét nieuwe voetbalspelletje. Een maand lang was het simpele maar verslavende spelletje gratis te downloaden voor Playstation Plus-leden, en dat is meer dan vijf miljoen keer gebeurd.

In Rocket League speel je in een team van vier met raketten aangedreven auto's een potje rocket-voetbal tegen een ander team. De gameplay is simpel. De bal moet in het doel van de ander, onderweg pik je wat turbo's op waarmee je sneller gaat of een tegenstander opblaast. Als je speelt unlock je auto's en nieuwe ditjes en datjes, zoals een leuke sombrero of een piratenvlag om je auto hyperfijn te tunen. Rocket League is vooral een gezellig spel met vrienden. Je speelt het eenvoudig online of via split-screen met vrienden op de bank. Rocket League is beschikbaar voor Playstation 4 en PC. [Sjuul Nelissen]

MICHELLE KAPEL

DERDEJAARS SOCIAAL PEDAGOGISCHE HULPVERLENING BREDA

FAVORIEET

THE SCRIPT

'Ik ben sinds een jaar of vijf fan van de band The Script. Hun muziek kwam regelmatig op de radio, die bij mij thuis veel aanstond. Ik ben toen hun liedjes op YouTube gaan zoeken en heb meerdere van hun cd's gekocht. Als ze op de radio zijn zet ik hem altijd harder en als er niemand in de buurt is, zing ik mee. Ik ben nog nooit naar een van hun concerten geweest, maar dat zou ik wel graag willen. Met kaartjes voor The Script maak je mij heel blij. Ik ben niet het type dat gaat gillen en springen, maar ik zou het zeker aan iedereen vertellen.

The Script heeft goede liedjes, lekker vrolijk en met mooie teksten. Ik kan me goed in hun muziek vinden. De jongens zijn spontaan en aardig. Ik weet niet of ze in het echt zo zijn, maar zo komen ze wel altijd over in interviews op tv en in tijdschriften.'

B*THERE FESTIVAL

23+24 OKTOBER

PARADE, DEN BOSCH

GRATIS ENTREE

LINE-UP

THE BLACK MARBLE SELECTION

NOBODY BEATS THE DRUM (DJ SET)

BOOMSHAKALAK SOUNDSYSTEM

CAIRO LIBERATION FRONT

L'ENFANT

MARDI GRAS (BY KOPPERSNELLERS)

PINGPONGPOËZIE

AND MANY MORE

ILLUMINATIVE

MUSIC + ART + CULTURE

WWW.B-THERE.NL